

6 grudnia 2022 r.

Metoda opracowywania WIBOR spełnia warunki wymagane przez unijne rozporządzenie BMR

Urząd Komisji Nadzoru Finansowego (UKNF) odnotowuje w ostatnim czasie w środkach masowego przekazu wypowiedzi, których osiłą jest kontestowanie i podważanie wiarygodności wskaźnika referencyjnego stopy procentowej WIBOR.

UKNF wskazuje, że opracowywanie stosowanego w Polsce przez banki i inne podmioty nadzorowane kluczowego dla polskiego rynku finansowego wskaźnika referencyjnego stopy procentowej WIBOR (dalej też: WIBOR) odbywa się zgodnie z wymaganiami określonymi w rozporządzeniu Parlamentu i Rady (UE) nr 2016/1011 w sprawie indeksów stosowanych jako wskaźniki referencyjne w instrumentach finansowych i umowach finansowych lub do pomiaru wyników funduszy inwestycyjnych (BMR). Przepisy BMR wprowadziły wymóg, aby podmioty nadzorowane, w tym banki, stosowały wyłącznie wskaźniki referencyjne opracowywane przez administratora prowadzącego działalność na podstawie zezwolenia udzielonego przez właściwy organ nadzoru. Administrator musi posiadać odpowiednią strukturę organizacyjną, system kontroli wewnętrznej, poddawać się cyklicznym audytom zewnętrznym oraz ustanowić odpowiednie procedury badania jakości danych służących do wyznaczania wskaźnika referencyjnego. Jakość danych jest zapewniana m.in. poprzez wykorzystanie – oprócz danych z rynku bazowego – również przetworzonych metodami statystycznymi (interpolacja/ekstrapolacja) danych identyfikujących transakcje z tzw. terminów nonfixingowych oraz danych osadzonych w realiach gospodarczych rynków powiązanych z rynkiem bazowym. Administrator WIBOR, czyli GPW Benchmark SA, w grudniu 2020 r. uzyskał od Komisji Nadzoru Finansowego zezwolenie na prowadzenie działalności oraz został wpisany do właściwego rejestru ESMA. Działalność ta podlega nadzorowi KNF, a nadzór nad administratorem obejmuje także instrumenty zmierzające do zapewnienia odpowiedniej jakości danych służących do wyznaczania wskaźnika referencyjnego oraz procesu jego wyznaczania.

Odnosząc się do wypowiedzi medialnych wskazujących na rzekomą manipulację WIBOR należy podkreślić, że manipulowanie wskaźnikiem referencyjnym jest czynem zabronionym przepisami rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 596/2014 z dnia 16 kwietnia 2014 roku w sprawie nadużyć na rynku („rozporządzenie MAR”). Dotąd na polskim rynku finansowym nie uprawdopodobniono ani nie udowodniono nikomu takiej manipulacji, dlatego stawianie tez o jej występowaniu można traktować jedynie w sferze spekulacji. GPW Benchmark SA, jako administrator, posiada odpowiednią procedurę wykrywania tzw. „podejrzanych danych wejściowych” oraz stosowne mechanizmy mające

zapobiegać sytuacjom, w których wątpliwe dane mogłyby wpływać na poziom wskaźnika referencyjnego WIBOR. Te mechanizmy i procedury zakładają także odpowiednią ścieżkę eskalacyjną, angażującą na odpowiednich etapach także KNF. Dotychczas UKNF nie został powiadomiony przez GPW Benchmark SA o żadnym przypadku otrzymania przez administratora WIBOR podejrzanych danych wejściowych. Także własne działania nadzorcze UKNF podejmowane w ramach nadzoru nad GPW Benchmark SA oraz podmiotami dostarczającymi dane służące wyznaczeniu WIBOR nie wykazały występowania zjawisk, które zostałyby zakwalifikowane jako manipulacja wskaźnikiem referencyjnym.

Zarzutu dotyczącego rzekomej manipulacji wskaźnikiem referencyjnym WIBOR nie można w żaden sposób uzasadnić prowadzonymi obecnie pracami związanymi z reformą wskaźników referencyjnych. Reforma ta, zmierzająca w kierunku wprowadzenia wskaźników referencyjnych stopy procentowej wykorzystujących wyłącznie dane wejściowe dotyczące transakcji zawieranych z terminem zapadalności określanym jako *overnight* jest wyrazem globalnego trendu i jako taka jest udziałem wielu rynków finansowych. Określenie tego rodzaju wskaźnika referencyjnego oraz zaproponowanie mapy drogowej zmierzającej do zastąpienia WIBOR nowym wskaźnikiem było także jednym z zadań Narodowej Grupy Roboczej (NGR) ds. reformy wskaźników referencyjnych – utworzonej z inicjatywy uczestników krajowego rynku finansowego w związku z zapowiedzią takiej reformy. Komitet Sterujący Narodowej Grupy Roboczej podjął decyzję o wyborze indeksu WIRON jako alternatywnego wskaźnika referencyjnego stopy procentowej, którego danymi wejściowymi są informacje reprezentujące transakcje ON (*overnight*).

Prace NGR i jej Komitetu Sterującego nie oznaczają podważenia poprawności regulacyjnej wskaźnika referencyjnego stopy procentowej WIBOR, lecz są wyrazem proaktywnego włączenia się polskiego rynku finansowego w ogólnoswiatowe procesy reformowania wskaźników referencyjnych. Głównymi przesłankami podjęcia takich zmian jest ewolucyjne dostosowanie się do zmieniających się realiów rynków finansowych oraz wykorzystanie wyłącznie transakcyjnych danych wejściowych identyfikujących hurtowo zawierane transakcje depozytowe.